

Innst. O. nr. 38

(2001-2002)

Innstilling frå kommunalkomiteen om lov om lønnsnemndbehandling av arbeidstvisten mellom Norsk Sykepleierforbund og Arbeidsgiverforeningen NAVO i forbindelse med den statlige overtakelsen av spesialisthelsetjenesten 1. januar 2002

Ot.prp. nr. 41 (2001-2002)

Til Odelstinget

SAMANDRAG

Kommunal- og regionaldepartementet legger i proposisjonen frem forslag om at arbeidstvisten mellom Norsk Sykepleierforbund (NSF) og Arbeidsgiverforeningen NAVO i forbindelse med den statlige overtakelsen av spesialisthelsetjenesten 1. januar 2002 skal avgjøres av Rikslønnsnemnda. Departementet legger samtidig frem forslag om at det blir forbudt å iverksette eller opprettholde arbeidskamp for å løse tvisten.

Twisten har oppstått i forbindelse med at staten overtok ansvaret for spesialisthelsetjenesten 1. januar 2002 (helsereformen). Som følge av helsereformen er arbeidsgiveransvaret overført til det enkelte helseforetak. Regjeringen har besluttet at Arbeidsgiverforeningen NAVO skal være felles arbeidsgiverforening. Det er ført forhandlinger mellom NAVO og NSF med sikte på å inngå en tariffavtale fra årsskiftet, men partene kom ikke til enighet. Forhandlingene ble brutt og varsel om plassoppsigelse ble sendt 4. januar 2002. Riksmeglingsmannen nedla forbud mot arbeidskamp 7. januar og innkalte partene til mekling. Meklingen ble innledet onsdag 9. januar. Torsdag 17. januar begjærte NSF meklingen avsluttet med fristutløp 21. januar 2002.

Meklingen førte ikke frem, og NSF tok 221 av sine medlemmer fordelt på syv forskjellige helseforetak ut i streik fra tirsdag 22. januar. Streiken ble utvidet gjennom en rekke nye streikeuttak i de følgende uker. Fra 1. mars var 1190 medlemmer av NSF i streik på i alt 28 sykehus.

I tillegg hadde NSF varslet ytterligere opptrapping av streiken 13., 15. og 19. mars slik at totalt 1436 sykepleiere ville være i streik fra 19. mars. Fredag 1. mars innkalte kommunal- og regionalministeren partene til et møte hvor hun bl.a. henstilte om at parte-

ne undersøkte mulighetene for å ta opp forhandlingene igjen.

På bakgrunn av statsrådets henstilling gjennomførte partene flere møter de følgende dager, hvor de sonderte mulighetene for å innlede nye forhandlinger. Sonderingene førte imidlertid ikke frem.

Kommunal- og regionalministeren innkalte partene til et nytt møte tirsdag 5. mars kl. 23.15. Statsråden informerte om at Regjeringen på grunn av de store konsekvensene streiken nå hadde fått, hadde besluttet å fremme forslag om bruk av tvungen lønnsnemnd for å stanse konflikten. Etter henstilling fra statsråden meddelte NSF at medlemmene ville gjenoppta arbeidet den påfølgende dag i den grad det var mulig.

Kommunal- og regionaldepartementet har blitt holdt løpende orientert av Statens Helsetilsyn om virkninger av konflikten, og deres vurderinger av streikens konsekvenser. Kommunal- og regionalministeren mottok om kvelden 5. mars 2002 en rapport fra Statens Helsetilsyn hvor Helsetilsynet nå ikke lenger kunne utelukke at streiken ville kunne medføre fare for liv og helse.

Etter en helhetsvurdering har Kommunal- og regionaldepartementet kommet til at hensynet til liv og helse taler for at konflikten mellom Norsk Sykepleierforbund og Arbeidsgiverforeningen NAVO nå blir løst uten ytterligere arbeidskamp. Streiken har allerede vart i seks uker. Partene har ikke lyktes med å innlede nye forhandlinger og alt tyder på at konflikten er fastlåst og at streiken derfor vil kunne bli svært langvarig.

Kommunal- og regionaldepartementet er av den oppfatning at et vedtak om tvungen lønnsnemnd i den omhandlede arbeidskonflikten er innenfor rammen av de konvensjoner Norge har ratifisert.

MERKNADER FRÅ KOMITEEN

Fleirtalet i komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Sigvald Oppebøen Hansen, Reidar Sandal, Karl Eirik Schjøtt-Pedersen og Signe Øye, frå Høgre, Peter Gitmark, Hans Kristian Hogsnes og Kari Lise Holmberg, frå Framstegspartiet, Arne Austenå og Per Sandberg, frå Kristeleg Folkeparti, Anita Apelthun Sæle og Ivar Østberg, og frå Senterpartiet, leiaren Magnhild Meltveit Kleppa, har ingen merknader og sluttar seg til lovforslaget frå Regjeringa.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Karin Andersen og Heikki Holmås, mener den aktive bruken av tvungen lønnsnemnd som ulike regjeringer bruker mot konflikter i arbeidslivet, gjør at partene ikke i tilstrekkelig grad bestreber seg på selv å finne løsninger i forhandlinger. Dette kan medføre at partene i arbeidslivet spekulerer i at regjeringen griper inn med lønnsnemnd.

Disse medlemmer vil understreke det ansvar partene i arbeidslivet har for å finne løsninger i frie forhandlinger, og mener at en mer tilbakeholden bruk av lønnsnemnd ville ha medført et større press på partene for å inngå omforente avtaler.

Disse medlemmer peker på at bemannings-situasjonen i helsesektoren generelt er slik at det er svært lite eller ingenting å gå på, før krise oppstår. Dette er ikke en situasjon som oppstod under streiken. Bemanningskrisen er oppstått over lang tid på grunn av for små budsjetter og for liten satsing på tilstrekkelige personalressurser. Disse medlemmer vil påpeke at med så lav bemanning som det er på mange sykehusavdelinger, kan arbeidsgiver ved for eksempel å ikke sende begrunnede dispensasjonssøknader på personer og funksjoner i konfliktsituasjoner, provosere fram tvungen lønnsnemnd.

Disse medlemmer vil vise til brev fra Helse-tilsynet til NAVO av 15. februar 2002 der det går fram at NAVO sjøl ikke er sikre på sine rutiner for å ivareta liv og helse under streiken og har bedt Helsetilsynet om bistand til å etablere gode nok rutiner. Helsetilsynet viser til at rutiner er partenes ansvar.

Det går videre fram av korrespondanse mellom Norsk Sykepleierforbund og NAVO at praksis har vært at NAVO søker dispensasjon fra streiken for grupper av ansatte. Denne metoden gjør det i prinsippet umulig å streike fordi det forutsettes at det gis dispensasjon til alle streikende på en arbeidsplass. Norsk Sykepleierforbund opplyser at dispensasjonssøknadene behandles av lokal streikeleder og at de gir dispensasjon på navngitte personer, for oppgaver, vakter og funksjoner som omfattes av plassoppsigelsen for å unngå fare for liv og helse.

Ut fra dette ser det ut til at det er arbeidsgiver v/ NAVOs rutiner som har satt helseforetakene i en vanskelig situasjon og at en annen praksis er mulig for å unngå at liv og helse kommer i fare.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn gå imot Regjeringens forslag.

TILRÅDING FRÅ KOMITEEN

Komiteen viser til proposisjonen og det som står foran, og rår Odelstinget til å gjere slikt

vedtak til lov

om lønnsnemndbehandling av arbeidstvisten mellom Norsk Sykepleierforbund og Arbeidsgiverforeningen NAVO i forbindelse med den statlige overtakelsen av spesialisthelsetjenesten 1. januar 2002

§ 1

Twisten mellom Norsk Sykepleierforbund og Arbeidsgiverforeningen NAVO i forbindelse med den statlige overtakelsen av spesialisthelsetjenesten 1. januar 2002 skal avgjøres av Rikslønnsnemnda.

Reglene i lov 19. desember 1952 nr. 7 om lønnsnemnd i arbeidstvister får tilsvarende anvendelse.

§ 2

Det er forbudt å iverksette eller opprettholde arbeidsstans eller blokade til løsning av tvisten.

§ 3

Loven her trer i kraft straks.

Loven opphører å gjelde når Rikslønnsnemnda har avsagt kjennelse i tvisten.

Oslo, i kommunalkomiteen, den 12. mars 2002

Magnhild Meltveit Kleppa
ordfører og leiar

Hans Kristian Hogsnes
sekretær